

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۰/۰۹/۰۸

پوهندوی آصف بهاند

خطاط شاعر

د شهنواز باقر د ژوند او هنر یو بل اړخ

یو وخت چې می د خپلو لیسانس دورې د زدکړو په ترڅ کې د لومړي ځل له پاره د پښتو ژبې د نازکخیال شاعر مصري خان خاطر بیوگرافي او شعرونه له نظره تېر شول، افسوس می وکړ چې داسې نازکخیاله شاعر ښووالي کوي او د همدې ښووالی په ترڅ کې داسې شاعري هم کوي چې د خپلو مینوالو او لوستونکو د ذهن ښووالي هم ورله غاړې ده او داسې وخت هم راغی چې دلته په اروپا کې زه (آصف بهاند) خپله هم څو کاله ښووالی ته اړیستل شوم.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

تر دي وروسته مي څو کلونه مخکي چي په ټولنيزه ميډيا کي د مطيع الله تراب د کلام بېلگي د ده په خپل غږ او ادا کي واورېدي او د ژوند او کار نه يې خبر شوم، نو بيا مي افسوس وکړ چي د پښتو ژبي داسي يو بي جوړي شاعر پښ دي او هره ورځ په ساعتونو، ساعتونو بېځانه او کلکي وسپني ټکوي او سره نښلوي:

خو پر شهناز باقر باندي خدای بيا د شاعرۍ د هنر تر څنگ د خطاطۍ هنر هم پېرزو کړی دی. د پښتو ژبي د اوسني دورې مطرح شاعر شهناز باقر د شاعرۍ تر څنگ، خطاطي هم کوي او خپل ژوند د همدې هنر پر مټ پرمخ بيايي، له همدې کبله کېدای شي شهناز باقر ته د خطاط باقر خطاب هم وشي.

مطيع الله تراب او شهناز باقر سره له دې چي د خپلو کمالاتو نه په استفادې سره خپله گوزاره کوي، يو پښ دي وسپني ټکوي او بل له رنگونو سره لوبې کوي او د ژوند د مزي د غځولو له پاره کرښي رسومي؛ خو دواړه په سخته اقتصادي تنگسه کي ژوند تېروي او لاسنيوي ته اړتيا لري. د تراب او باقر کوم خواخوږي، د دوی دا حالت په هنري ډول **انځور** کړی دی، گوندي څوک يې واورې:

«يوه ورور لاندې کرښي ليکلي وي!»

زر په کنډوالو کي:

... دا دوه شاعران د اوسني عصر انقلابي او حماسي شاعران دي، مطيع الله تراب او شاه نواز باقر، خو بدبختانه چي په داسي وطن او په داسي خلکو کي ژوند تېروي چي په شعر يې ځان وژني، خو د دوي د ژوند د تېرېدو څخه هېڅوک نه دي خبر.

بايد د دې شاعرانو په اړه ولس ږغ پورته کړي او د دې سختو مرحلو څخه يې راوباسي.»

په همدې نږدې ورځو کي باقر خپل يو عکس او د خط يوه بېلگه له دې متن سره پوست کړي وو:»

**چونا په مخ رنگ په لاسونو، او سوري لمنه
په ټول بازار کي خلکو ما ته رالیده سريه!**

په دې تصوير کي نن يو شاعر نه، بلکي يو عادي رنگ ساز وگورئ چي مخ يې په رنگونو لیت پیت دی ته وا همدا اوس به د هيندوانو له هولي څخه راغلی وي. په ذهن کي يې دا سوال چورلک وهي:

د پاڼو شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

«باچا خبره واوره!»

چې پر دېوال سور رنگ وويني، نو د خپل وطن او د اولس ويني يې مخي ته نيغي ودرېږي. په زير رنگ چې څه وليکي، نو د خزان فکر يې لېونی کړي، چې په شين رنگ د لفظ وجود جوړوي، نو په وطن کې د امن او سوکالي سوال وکړي؛ خو د تور رنگ استعمال يې بېخي زړه ډوبوي، هغه ځکه چې د نفرت او د جنگ په لوگيو يې د قام مخونه تک تور دي، په زړه - زړه کې ووايي:

«دا زما د وطن حال دی»،

او

«هر پښتون د وخت غلام دی»

... زه په خپل کار او محنت وياړ کوم.

دا تصوير مي د هر هغه چا لپاره ويست او نشر کړ چې زما د مصروفيتونو په اړه يې پوښتنې کولې:

هېچا مي ونکر تپوس که هر څو ښه نه ومه
زما غزل د دوي پکار و، مگر زه نه ومه»

لا پخوا مي يو ځل د مسنجر پر مټ د خبرو په ترڅ کې شهناز باقر پوښتلې و چې:

«باقر صاحب ژوند څه ډول پرمخ بيايي، څه کار کوي؟»

ده راته وويل:

«زه خطاط يم، خطاطي کومه. کله، کله که څوک غوښتنه وکړي، د دوکانونو لوجي لیکم.»

د پاڼو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

بل وار مي د دوه زره شلم كال د اگست پر اتمه نېټه بيا د مسنجر پر مټ، د ده خطاطي هنر پورې اړوند، دا څو پوښتنې ورته مخکې کېښودې:

- خطاطي مو چېرې او څنگه له چا نه زده کړې ده؟

- څه ډول خط مو ډېر خوښېږي؟ (کوفي، نسخ، نستعلیق...)

- له خط لیکلو نه چې څه مزد ترلاسه کوئ، گوزاره مو پرې کېږي؟

- له فرمایشونو نه پرته، په خپل ذوق او خوښه ځینې هنري خطاطي هم کوئ که نه؟ که مو کړي وي، بېلگې یې کومې دي؟

- په راتلونکي کې د خطاطي په باب څه فکر کوئ چې وبه یې غځوئ که به یې پرېږدئ؟

او په پای کې یوه وړه پوښتنه:

خطاطي مو له څه وخت نه پیل کړې ده؟»

او دا هم د باقر صاحب ځوابونه:»

۱ - لکه څنگه چې مي د شعر سره له وړوکوالي نه مينه وه ، داسې مي د خطاطي سره د لېونتوب تر حده مينه وه. زه ډېر وړوکي وم چې کوم خطاط به لوحه يا بوټ لیکلو، نو زه به ورته يو څو دقيقې ودرېدم خوند به يې راکولو؛ بيا مي په کوزه پښتونخوا هنگو کې له يو استاد سره شاگردې شروع کړه، حسن نومېده. له هغې وروسته کوهانټ ته راغلو، بيا مي د ناصر پښتړ سره يو وخته پورې شاگردې وکړه.

۲ - نستعلیق.

۳ - شکر په هر حال، ناشکري نه پکار - يو وخت مو کار ډېر ښه و، خو اوس چې دنيا ماډرېنگ شوه يعنې سمارټ شوه، نو هر څيز تغير وکړ. اوس پيناډيکس بورډونه خلک جوړوي يعنې مشين سره، زمونږ په کار يې لوی اثر غورځولی، اوس پکې گوزاره ډېره گرانه ده.

۴ - هو ولې مي نه ده کړې، دا خو د شعر په څېر لېونتوب غواړي، خپل کيفيت غواړي. ځينې وخت کې مي ډېر شوق وشي يو منظر جوړولو ته، يو لفظ لیکلو ته، يو جعلي لیکلو ته؛ نو هغه وخت لیکل هم کېږي چې مونږ ورته خپله حېران يو. وروسته بېلگې وي راسره، خو خلکو رانه ټولې وړې دي، له ما سره فېلحال يوه هم نشته، هغه د چا خبره د موچي خپله څپلې شکيدلي وي.

۵ - شايد دې کار ته نور د پای ټکی کېږدم.

۶ - د خطاطي مي ۸ کاله وشو.»

بيا ما ورته وليکل:

باقر صاحب ډېره مننه!

که د خپلو خطاطيو د يو څو بېلگو عکسونه راوېږئ، تر کار لاندي مقاله به لا رنگينه شي او درنو لوستونکو ته به ستاسو په هنرمندو گوتو د ليکلي خط بېلگې هم وړاندې شي.

خو د باقر د خط نمونې ما ته په يو څه ځنډ راورسيدي چې لوی دليل يې له ده سره د خپلو د لیکلو خطونو د بېلگو نه شتون و. کله مي چې له ده بيا د لیکلو خطونو د بېلگو د نه شتون پوښتنه وکړه، ده په ځواب کې داسې راته وويل:

- وخت ناوخت مي چې کومي بېلگې لیکلي دي، هغه به يا فرمايشي وي چې مشتريانو به له ځان سره وړي او يوه نيمه بېلگه مي چې شوقی لیکلی وه، هغه می خپلو ملگرو ته د ډالی په توگه ورکړي دي او اوس زما په واک کې نه شته،

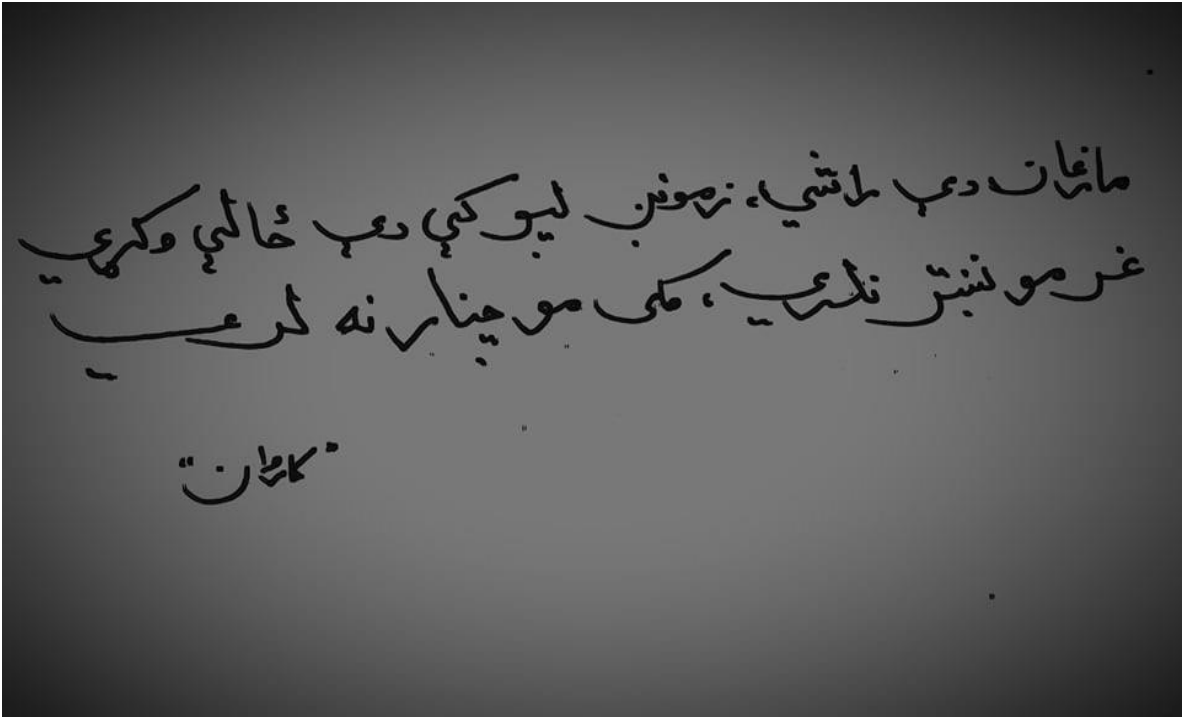
- بله خبره دا ده چې دلته په کوهانټ يا پېښور کې چې د خط لیکلو کوم فرمايشونه ماته راځي، ټول په اردو او انگرېزي ژبو باندې وي، ځکه له ما سره په پښتو ژبه باندې، زما د ليکلي خط بېلگې نه شته.

د پاڼو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پټه له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بنې پاروالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

بیا می د دوه زره شلم کال د اگست پر پنځه لسمه (۱۵مه) نېټه د مسنجر پر مټ خبرې ورسره وکړې، خو شېبې مو بندار سره وکړ او بیا می غوښتنه ورنه وکړه چې کوم څه د دې مقالې په پار د نمونې په ډول ولیکه چې دلته خوندي شي، او ده هم د خپلې خطا ډغه څو بېلگې راولېږلې چې یوه بېلگه یې دا ده:

پای

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ